

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

12. listopadu 2015*

„Kasační opravný prostředek — Veřejné zakázky na služby — Společná akce 2008/124/SZBP — Nabídkové řízení týkající se podpory ve formě poskytnutí vrtulníků pro misi Eulex Kosovo — Žaloba proti rozhodnutí o zadání zakázky — Článek 24 odst. 1 druhý pododstavec SEU — Článek 275 první pododstavec SFEU — Společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP) — Pravomoc Soudního dvora — Článek 263 první pododstavec SFEU — Pojem ‚instituce a jiné subjekty Unie‘ — Opatření přičitatelná Evropské komisi — Omluvitelný omyl“

Ve věci C-439/13 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 2. srpna 2013,

Elitaliana SpA, se sídlem v Římě (Itálie), zastoupená R. Colagrandem, avvocato,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

příčemž dalším účastníkem řízení je:

Eulex Kosovo, se sídlem v Prištině (Kosovo), zastoupená G. Brosadolou Pontottim, solicitor,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení T. von Danwitz, předseda čtvrtého senátu, vykonávající funkci předsedy pátého senátu, D. Šváby, A. Rosas, E. Juhász (zpravodaj) a C. Vajda, soudci,

generální advokát: N. Jääskinen,

vedoucí soudní kanceláře: L. Carrasco Marco, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 4. prosince 2014,

s přihlédnutím k usnesení ze dne 10. února 2015 o znovuzahájení ústní části řízení a po jednání konaném dne 25. března 2015,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 21. května 2015,

vydává tento

* Jednací jazyk: italština.

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se Elitaliana SpA (dále jen „Elitaliana“) domáhá zrušení usnesení Tribunálu Evropské unie ze dne 4. června 2013, *Elitaliana v. Eulex Kosovo* (T-213/12, EU:T:2013:292, dále jen „napadené usnesení“), kterým Tribunál zamítl její žalobu směřující ke zrušení opatření přijatých touto misí – uskutečněnou na základě společné akce Rady 2008/124/SZBP ze dne 4. února 2008, o Misi Evropské unie v Kosovu na podporu právního státu (EULEX KOSOVO) (Úř. věst. L 42, s. 92), ve znění rozhodnutí Rady 2011/752/SZBP ze dne 24. listopadu 2011 (Úř. věst. L 310, s. 10; dále jen „společná akce 2008/124“) – v rámci zadání veřejné zakázky nazvané „EuropeAide/131516/D/SER/XK – Podpora ve formě poskytnutí vrtulníků pro misi EULEX v Kosovu (PROC/272/11)“ jinému uchazeči (dále jen „sporná opatření“), a k tomu, aby misi v Kosovu na podporu právního státu uvedené v článku 1 společné akce 2008/124 a nazvané „Eulex Kosovo“ byla uložena náhrada škody, kterou žalobkyně utrpěla z důvodu, že jí nebyla uvedená zakázka zadána.

Právní rámec

Nařízení (ES, Euratom) č. 1605/2002

- 2 Nařízení (ES, Euratom) č. 1605/2002 ze dne 25. června 2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství (Úř. věst. L 248, s. 1; Zvl. vyd. 01/04, s. 74), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1081/2010 ze dne 24. listopadu 2010 (Úř. věst. L 311, s. 9, dále jen „finanční nařízení“), účinném v době rozhodné z hlediska skutkového stavu, stanovilo v čl. 1 odst. 1, že cílem tohoto nařízení je stanovit „pravidla pro sestavování a plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie [...] a pro předkládání účtů a jejich audit“.

- 3 V článku 4 odst. 2 písm. a) toto nařízení stanovilo:

„Příjmy a výdaje Společenství zahrnují

- a) příjmy a výdaje Evropského společenství včetně správních výdajů, které vznikají orgánům z ustanovení Smlouvy o Evropské unii v oblasti [SZBP] a policejní a soudní spolupráce v trestních věcech, a operativních výdajů, které vzniknou z uplatňování těchto ustanovení, pokud jdou k tíži rozpočtu“.

- 4 Podle čl. 48 prvního pododstavce téhož nařízení „Komise plní rozpočet v příjmech a výdajích v souladu s tímto nařízením, na vlastní odpovědnost a v mezích schválených položek“.

- 5 Podle článku 53a finančního nařízení platilo:

„Plní-li Komise rozpočet centralizovaným řízením, jsou úkoly plnění rozpočtu prováděny buď přímo jejími útvary či delegacemi Unie v souladu s čl. 51 druhým pododstavcem, nebo nepřímo podle článků 54 až 57.“

- 6 Toto nařízení v čl. 54 odst. 1 a 2 stanovilo:

„1. Komise nesmí přenést na třetí osoby výkonné pravomoci, které má podle Smluv, pokud je s nimi spojena značná míra uvážení, které předpokládá politickou volbu. Svěřené úkoly plnění rozpočtu musí být jasně stanoveny a v plném rozsahu kontrolovány.

[...]

2. V mezích stanovených v odstavci 1 smí Komise, pokud plní rozpočet nepřímým centralizovaným řízením podle článku 53a nebo decentralizovaným řízením podle článku 53c, pověřit úkoly veřejné moci, a zejména úkoly plnění rozpočtu:

[...]

d) osoby pověřené prováděním zvláštních opatření podle hlavy V Smlouvy o EU a označené v příslušném základním právním aktu ve smyslu článku 49.

[...]“

7 Článek 56 odst. 1 tohoto nařízení stanovil následující:

„Plní-li Komise rozpočet nepřímým centralizovaným řízením, vyžádá si nejprve u subjektů, které tímto plněním pověří, důkaz o existenci a řádném fungování:

a) průhledných postupů zadávání zakázek a udělování grantů, které jsou nediskriminační a vylučují jakýkoli střet zájmů a které jsou v souladu s hlavami V a VI;

[...]“

8 Hlava V první části téhož nařízení, nadepsaná „Zadávání veřejných zakázek“, obsahovala ustanovení použitelná v této oblasti.

Společná akce 2008/124

9 Článek 1 společné akce 2008/124 ve znění účinném v době rozhodné z hlediska skutkových okolností předcházejících tomuto sporu, nadepsaný „Mise“, stanovil, že Unie zřizuje Misi Evropské unie v Kosovu na podporu právního státu nazvanou „Eulex Kosovo“.

10 Podle článku 2 této společné akce měla Eulex Kosovo následující mandát:

„Eulex Kosovo napomáhá kosovským institucím, justičním i donucovacím orgánům při jejich pokroku směrem k udržitelnosti a odpovědnosti a při dalším rozvíjení a posilování nezávislého mnohonárodnostního justičního systému a mnohonárodnostní policie a celních orgánů, přičemž zajišťuje, aby tyto orgány nepodléhaly politickému vměšování a dodržovaly mezinárodně uznávané normy a evropské osvědčené postupy.

Eulex Kosovo plní svůj mandát v plné spolupráci s programy pomoci Evropské komise, a to monitorováním, poskytováním odborného vedení a poradenství, přičemž si ponechává určité výkonné pravomoci.“

11 Článek 3 této společné akce definoval úkoly mise Eulex Kosovo tímto způsobem:

„Za účelem splnění mandátu uvedeného v článku 2 Eulex Kosovo:

a) monitoruje příslušné kosovské instituce ve všech oblastech souvisejících se širší oblastí právního státu (včetně celních orgánů) a poskytuje jim v tomto směru odborné vedení a poradenství, přičemž si ponechává určité výkonné pravomoci;

b) zajišťuje zachování a prosazování právního státu, veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti, a to v případě potřeby a po konzultaci s příslušnými mezinárodními civilními úřady v Kosovu i odvoláním či zrušením operativních rozhodnutí příslušných kosovských orgánů;

- c) pomáhá zajistit, aby žádné kosovské orgány v oblasti právního státu, včetně celních orgánů, nepodléhaly politickému vměšování;
- d) zajišťuje, aby případy válečných zločinů, terorismu, organizované trestné činnosti, korupce, zločinů mezi národnostními skupinami, finančních či hospodářských trestných činů a další závažné trestné činnosti byly řádně vyšetřovány, stíhány, bylo o nich rozhodováno a aby opatření proti nim byla vynucována v souladu s platným právem, a to případně i prostřednictvím mezinárodních vyšetřovatelů, státních zástupců a soudců společně s vyšetřovateli, státními zástupci a soudci z Kosova nebo nezávisle a prostřednictvím opatření zahrnujících i vytvoření struktur pro spolupráci a koordinaci mezi policií a orgány činnými v trestním řízení;
- e) přispívá k posílení spolupráce a koordinace během celého soudního řízení, zejména v oblasti organizované trestné činnosti;
- f) přispívá k boji proti korupci, podvodům a finanční trestné činnosti;
- g) přispívá k provádění protikorupční strategie a protikorupčního akčního plánu pro Kosovo;
- h) na základě konzultace s příslušnými subjekty Rady přebírá další odpovědnosti, nezávisle či na podporu příslušných kosovských orgánů, k zajištění zachování a prosazování právního státu, veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti;
- i) zajišťuje, aby veškerá jeho činnost byla v souladu s mezinárodními normami v oblasti lidských práv a prosazování zásad rovnosti žen a mužů.“

12 Článek 8 odst. 5 téže společné akce vymezoval funkce vedoucího mise tímto způsobem:

„Vedoucí mise odpovídá za plnění rozpočtu Eulex Kosovo. Vedoucí mise podepíše za tímto účelem smlouvu s Komisí.“

13 Článek 11 společné akce 2008/124, nadepsaný „Linie velení“, stanovil:

„1. Eulex Kosovo má jakožto operace pro řešení krize jednotnou linii velení.

2. Politický a bezpečnostní výbor vykonává z pověření Rady a vysokého představitele politickou kontrolu a strategické řízení Eulex Kosovo.

3. [...] [C]ivilní velitel operace je velitelem Eulex Kosovo na strategické úrovni v rámci politické kontroly a strategického řízení ze strany Politického a bezpečnostního výboru a v rámci obecné pravomoci [...] vysokého představitele a jako takový vydává pokyny vedoucímu mise a poskytuje mu poradenství a technickou podporu.

[...]“

14 Článek 16 odst. 2 až 4 této společné akce, týkající se finančních ustanovení, stanovil:

„2. Veškeré výdaje se spravují podle pravidel a postupů Společenství použitelných pro souhrnný rozpočet [Unie].

3. S výhradou schválení Komisí může vedoucí mise uzavírat technická ujednání s členskými státy [Unie], zúčastněnými třetími státy a dalšími mezinárodními aktéry nasazenými v Kosovu ohledně poskytování vybavení, služeb a prostor pro Eulex Kosovo. [...]

4. Vedoucí mise podává Komisi, která nad jeho činností vykonává dohled, úplné zprávy o činnostech vykonávaných v rámci své smlouvy.“

Skutečnosti předcházející sporu

- 15 Skutečnosti předcházející sporu jsou v bodech 2 až 7 napadeného usnesení popsány následovně:
- „2 Dne 18. října 2011 bylo v dodatku k *Úřednímu věstníku Evropské unie* (Úř. věst. 2011/S 200-324817) zveřejněno pod označením EuropeAid/131516/D/SER/XK oznámení o omezeném nabídkovém řízení, jež se týká projektu nazvaného ‚Podpora mise Eulex v Kosovu vrtulníky‘, jehož cílem je uzavření smlouvy o poskytování služeb. Toto oznámení obsahovalo následující údaj: ‚Veřejný zadavatel: vedoucí mise Eulex Kosovo, Priština, Kosovo‘.
- 3 Dopisem ze dne 23. prosince 2011, ke kterému byly připojeny zejména pokyny pro uchazeče, vyzval vedoucí mise Eulex Kosovo žalobkyni, Elitaliana [...], italskou společnost, vykonávající činnost v oblasti leteckých služeb poskytovaných veřejnoprávním subjektům vrtulníky, aby se zúčastnila omezeného nabídkového řízení.
- 4 Žalobkyně předložila v rámci výše uvedeného řízení nabídku.
- 5 Dopisem ze dne 29. března 2012 ředitel správy a služeb podpory Eulex Kosovo informoval žalobkyni o tom, že její nabídka byla zařazena na druhé místo.
- 6 Dopisem ze dne 2. dubna 2012 požádala žalobkyně Eulex Kosovo o přístup k některým dokumentům, které předložil uchazeč, jehož nabídka byla zařazena na první místo. Dopisem ze dne 17. dubna 2012 vedoucí mise Eulex Kosovo odmítl poskytnout k těmto dokumentům přístup.
- 7 Dne 24. dubna 2012 zadal vedoucí mise Eulex Kosovo dotčenou zakázku uchazeči, jehož nabídka byla zařazena na první místo.“
- 16 Je třeba upřesnit, že podle oznámení o veřejné zakázce spadala daná veřejná zakázka do programu společné akce 2008/124 a byla popsána následovně: „Poskytnutí služby vrtulníku 24 hodin denně po 7 dní v týdnu v oblasti Kosova a sousedních státech pro výzkumné, záchranné lety a lety v rámci lékařské evakuace (Medevac) a také lety v rámci podpory případných operací související s misí, jako například přeprava policistů, sledování vzdušného prostoru a další operace související s misí. [...]“.

Řízení před Tribunálem a napadené usnesení

- 17 Návrhem došlým soudní kanceláři Tribunálu dne 23. května 2012 podala Elitaliana žalobu směřující ke zrušení sporných opatření a k tomu, aby byla misí Eulex Kosovo uložena náhrada škody, kterou žalobkyně utrpěla v důsledku těchto opatření.
- 18 V rámci předmětného řízení vznesla Eulex Kosovo námitku nepřipustnosti podle čl. 114 odst. 1 jednacího řádu Tribunálu, vycházející z toho, že Elitaliana nemohla označit v žalobě za žalovanou misí Eulex Kosovo, neboť ta nemá postavení nezávislého subjektu, takže ani pasivní legitimaci, a dále z nedostatku pravomoci Tribunálu, neboť sporná opatření byla přijata na základě ustanovení Smlouvy o FUE o společné zahraniční a bezpečnostní politice (SZBP).
- 19 Napadeným usnesením vyhověl Tribunál, v bodech 19 až 37 napadeného usnesení, námitce nepřipustnosti vznesené misí Eulex Kosovo a žalobu společnosti Elitaliana odmítl.

- 20 Tribunál se zaprvé v bodech 19 až 25 napadeného usnesení zabýval otázkou, zda Eulex Kosovo představuje „instituci nebo jiný subjekt Unie“ ve smyslu čl. 263 prvního pododstavce SFEU, a zda tedy mohla být pasivně legitimována v řízení před ním.
- 21 Po analýze znění čl. 1 odst. 1, článku 6, čl. 7 odst. 1 a 2 a článku 11 společné akce 2008/124 dospěl Tribunál v bodě 26 napadeného usnesení k tomuto závěru:
- „S ohledem na výše uvedená ustanovení nemá Eulex Kosovo právní subjektivitu a není stanoveno, že může být účastníkem řízení před unijními soudy.“
- 22 Tribunál zadruhé poté, co v bodě 27 napadeného usnesení podotkl, že se Elitaliana domáhá zrušení opatření přijatých misí Eulex Kosovo v rámci zadání sporné veřejné zakázky, poukázal v bodě 31 tohoto usnesení na to, že podle čl. 8 odst. 5 a čl. 16 odst. 2 společné akce 2008/124 odpovídá vedoucí mise za plnění rozpočtu Eulex Kosovo a podepíše za tím účelem smlouvu s Komisí, a dále že výdaje se mají spravovat „podle pravidel a postupů Společenství použitelných pro souhrnný rozpočet [Unie]“. Tribunál z těchto okolností dovodil, že Komise svěřila některé úkoly při plnění rozpočtu Eulex Kosovo vedoucímu této mise.
- 23 V bodě 34 napadeného usnesení dospěl k závěru, že „[z]a těchto okolností je třeba mít za to, že akty přijaté vedoucím misí Eulex Kosovo v rámci řízení týkajícího se zadání dotčené zakázky lze přičítat Komisi, která má na základě čl. 263 prvního pododstavce SFEU pasivní legitimaci. Tyto akty mohou být tudíž předmětem soudního přezkumu v souladu s požadavky obecné zásady, podle níž musí být jakýkoli akt vydaný orgánem, institucí nebo jiným subjektem Unie zakládající právní účinky ve vztahu k třetím osobám soudně přezkoumatelný“. Tyto úvahy vedly Tribunál k tomu, aby v bodě 35 napadeného usnesení rozhodl, že „Eulex Kosovo tudíž nemá pasivní legitimaci“.
- 24 Tribunál se zatřetí zabýval argumentem společnosti Elitaliana, podle kterého může Tribunál v případě, že nebude uznána pasivní legitimace Eulex Kosovo, každopádně napravit tento omyl tím, že za žalovaného bude považovat autora napadeného aktu.
- 25 Tribunál v bodě 39 napadeného usnesení konstatoval, že v projednávaném případě není označení Eulex Kosovo za žalovanou omylem, jelikož z obsahu žaloby jasně vyplývá, že Elitaliana považuje Eulex Kosovo za „instituci nebo jiný subjekt Unie“ ve smyslu čl. 263 prvního pododstavce SFEU, a žaloba v každém případě neobsahuje žádnou skutečnost, na jejímž základě by bylo možné mít za to, že žaloba žalobkyně směřuje proti jinému subjektu než Eulex Kosovo.
- 26 Začtvrté Tribunál posuzoval, zda se Elitaliana mohla užitečně dovolávat omluvitelného omylu, jak tvrdila na základě judikatury Soudního dvora a Tribunálu, podle které se existence takového omylu připouští, pokud dotčený orgán jednal takovým způsobem, že jeho jednání mohlo samo o sobě nebo rozhodujícím způsobem vyvolat pochopitelné zmatení u procesního subjektu v dobré víře, jenž prokázal veškerou řádnou péči požadovanou od běžně informovaného subjektu.
- 27 K posledně uvedenému žalobnímu důvodu Tribunál nejprve v bodě 41 napadeného usnesení konstatoval, že žádný z dokumentů týkajících se dotčené zakázky neuváděl osobu, proti níž by bylo možné podat žalobu. Tribunál z toho dovodil, že „s ohledem na složitou právní situaci upravující vztah v tomto řízení mezi Eulex Kosovo a jejím vedoucím na straně jedné a Komisí a Radou na straně druhé, bylo pro žalobkyni nepochybně obtížné určit osobu, které bylo možné přičítat [sporná] opatření a která měla pasivní legitimaci“.
- 28 Tribunál ovšem následně v bodě 42 napadeného usnesení konstatoval, že podle judikatury, které se dovolává Elitaliana, může mít existence omluvitelného omylu za následek pouze to, že soud, ke kterému byla podána žaloba, může tuto žalobu připustit i navzdory opožděnosti. Podotkl, že žaloba společnosti Elitaliana byla podána včas, takže tato judikatura se na projednávanou věc nevztahuje.

29 Tribunál poukázal v bodě 43 napadeného usnesení na to, že z žaloby vyplývá, že Elitaliana označila Eulex Kosovo za instituci nebo jiný subjekt a žalobu jednoznačně směřovala proti této entitě, ačkoli se v případě, že by vycházela ze znění společné akce 2008/124, nemusela takového omylu dopustit.

30 Tribunál zapaté uzavřel svou analýzu v bodě 45 napadeného usnesení takto:

„Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že žaloba, kterou žalobkyně podala proti Eulex Kosovo, je nepřípustná z důvodu nedostatku pasivní legitimace Eulex Kosovo, co se týče jak návrhu na zrušení, tak i návrhu na náhradu škody, který je úzce spojený s návrhovým žádáním na zrušení [...], přičemž není nezbytné vyjádřit se k údajnému nedostatku pravomoci Tribunálu, pokud jde o akty přijaté na základě ustanovení Smlouvy o FEU, která se týkají SZBP.“

Řízení před Soudním dvorem a návrhová žádání účastnic řízení

Řízení před Soudním dvorem

31 Rozhodnutím ze dne 24. června 2014 přidělil Soudní dvůr věc pátému senátu a rozhodl, že rozhodne bez jednání. Stanovisko generálního advokáta bylo vyslechnuto na jednání konaném dne 4. prosince 2014.

32 Soudní dvůr nařídil usnesením ze dne 10. února 2015 znovuotevření ústní části řízení a konání jednání. Účastnice řízení, stejně jako – v souladu s čl. 24 druhým pododstavcem statutu Soudního dvora Evropské unie – Komise a Rada, byly vyzvány, aby se vyjádřily k otázce, zda Tribunál a Soudní dvůr mají s přihlédnutím k ustanovením o SZBP obsaženým v hlavě V, kapitole 2, oddíle 1 Smlouvy o UE a k článku 275 SFEU pravomoc k rozhodnutí v této věci.

33 V návaznosti na jednání konané dne 25. března 2015 a na přednesení stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 21. května 2015 byla ústní část řízení ukončena.

Návrhová žádání účastnic řízení

34 Svým kasačním opravným prostředkem navrhuje Elitaliana Soudnímu dvoru, aby napadené usnesení zrušil. V případě, že by stav řízení dovozoval rozhodnout ve věci, žádá Elitaliana, aby bylo vyhověno žalobním návrhům a aby misi Eulex Kosovo byla uložena náhrada nákladů řízení. V případě, že by Soudní dvůr dospěl k závěru, že stav řízení nedovoluje, aby ve věci rozhodl, navrhuje vrácení věci Tribunálu.

35 Eulex Kosovo navrhuje, aby byl kasační opravný prostředek zamítnut a aby byla společnosti Elitaliana uložena náhrada nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

36 Úvodem je třeba poukázat na to, že Tribunál se nezabýval otázkou vznesenou Eulex Kosovo, a sice otázkou pravomoci unijních soudů rozhodovat ve věci vzhledem k ustanovením Smluv o SZBP, ale rozhodl o námitce nepřípustnosti související s neexistencí pasivní legitimace Eulex Kosovo.

37 Vzhledem k tomu, že otázka pravomoci Soudního dvora rozhodovat ve sporu je nepominutelnou podmínkou řízení, může ji Soudní dvůr zkoumat v kterékoli fázi řízení, a to i bez návrhu (v tomto smyslu viz rozsudek Komise v. Kypr, C-340/10, EU:C:2012:143, bod 20).

38 V tomto řízení je třeba si položit tuto otázku, která byla předmětem znovuotevřené ústní části řízení, bez návrhu a je nutné se jí zabývat na prvním místě.

Argumentace účastnic řízení

39 Rada, Komise a Elitaliana mají za to, že Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat v projednávané věci.

40 Eulex Kosovo tvrdí, že Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat o postavení a činnosti Rady a Komise, ale pro rozhodování o postavení a činnosti Eulex Kosovo pravomoc nemá.

Závěry Soudního dvora

41 Je třeba poukázat na to, že podle čl. 24 odst. 1 druhého pododstavce poslední věty SEU a čl. 275 prvního pododstavce SFEU Soudní dvůr nemá v zásadě pravomoc ve vztahu k ustanovením SZBP ani k aktům přijatým na jejich základě (rozsudek Parlament v. Rada, C-658/11, EU:C:2014:2025, bod 69).

42 Uvedený čl. 24 odst. 1 druhý pododstavec poslední věta a čl. 275 první pododstavec však zavádějí výjimku z pravidla obecné pravomoci, kterou článek 19 SEU přiznává Soudnímu dvoru za účelem zajištění dodržování práva při výkladu a provádění Smluv, a musí být tedy vykládány restriktivně (rozsudek Parlament v. Rada, C-658/11, EU:C:2014:2025, bod 70).

43 Článek 41 odst. 2 první pododstavec SEU stanoví, že „[o]perativní výdaje, které vzniknou při provádění [...] kapitoly [o zvláštních ustanoveních o SZBP], jsou [...] hrazeny z rozpočtu Unie s výjimkou výdajů na operace v souvislosti s vojenstvím nebo obranou a případů, kdy Rada jednomyslně rozhodne jinak“.

44 Toto ustanovení je ve věcné rovině připomenuto v čl. 4 odst. 2 písm. a) finančního nařízení.

45 Podle článků 17 SEU a 317 SFEU náleží plnění rozpočtu Unie Komisi.

46 Z článku 16 odst. 2 společné akce 2008/124 vyplývá, že „[v]eškeré výdaje se spravují podle pravidel a postupů Společenství použitelných pro souhrnný rozpočet [Unie]“.

47 V projednávané věci není sporu o tom, že Eulex Kosovo má civilní charakter a že bylo rozhodnuto navázat příslušné výdaje na službu podpory ve formě poskytnutí vrtulníků pro misi Eulex Kosovo na rozpočet Unie.

48 Sporná opatření, jejichž zrušení je z důvodu porušení ustanovení práva upravujících zadávání unijních veřejných zakázek navrhováno, souvisela tudíž se zadáním veřejné zakázky, které vedlo k výdajům k tíži rozpočtu Unie. Z toho vyplývá, že na dotčenou veřejnou zakázku se vztahují ustanovení finančního nařízení.

49 S ohledem na okolnosti projednávané věci nelze tvrdit, že působnost omezení ve formě výjimky z pravomoci Soudního dvora, stanoveného v čl. 24 odst. 1 druhém pododstavci poslední větě SEU a článku 275 SFEU, je taková, že vylučuje pravomoc Soudního dvora vykládat a uplatňovat ustanovení finančního nařízení v oblasti zadávání veřejných zakázek.

50 Tribunál a v případě kasačního opravného prostředku i Soudní dvůr mají tudíž pravomoc rozhodovat v tomto sporu.

K prvnímu a druhému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícím z toho, že Tribunál měl přiznat misi Eulex Kosovo postavení „instituce nebo jiného subjektu Unie“ ve smyslu článku 263 SFEU, a z mylného postavení mise Eulex Kosovo na roveň delegaci Unie

Argumentace účastnic řízení

- 51 V rámci prvního a druhého důvodu kasačního opravného prostředku, jimiž je třeba se zabývat společně, vytýká Elitaliana Tribunálu zaprvé, že se tím, že v bodě 26 napadeného usnesení rozhodl, že „Eulex Kosovo není nadána právní subjektivitou a [...] nepočítá [se u ní] s tím, že by mohla být účastníkem řízení před unijními soudy“, dopustil nesprávného právního posouzení, které jej vedlo k závěru, že Eulex Kosovo není „institucí nebo jiným subjektem Unie“ ve smyslu čl. 263 prvního pododstavce SFEU. Elitaliana poukazuje na to, že Tribunál pochybil, když neuplatnil judikaturu vycházející z rozsudku *Les Verts v. Parlament* (294/83, EU:C:1986:166). V této souvislosti Elitaliana uvádí, že články 8 a 16 společné akce 2008/124 byl vedoucí mise pověřen zastupováním Eulex Kosovo a byla mu jimi svěřena příslušná právní odpovědnost za akty této mise, jakož i autonomie ve finanční oblasti. Dovojuje z toho, že uvedená entita představovala „nezávislé středisko, jemuž byly přiznány práva a povinnosti“, v důsledku čehož získala právní subjektivitu, potažmo postavení instituce nebo jiného subjektu Unie.
- 52 Elitaliana zadruhé tvrdí, že Tribunál pochybil, když v bodech 27 až 35 napadeného usnesení postavil Eulex Kosovo na roveň delegaci, z čehož následně dovedl závěr, že akty přijaté v rámci veřejné zakázky lze přičítat Komisi.
- 53 Eulex Kosovo navrhuje, aby byly oba tyto důvody kasačního opravného prostředku zamítnuty.

Závěry Soudního dvora

- 54 K postavení instituce nebo jiného subjektu Unie, které Tribunál v případě Eulex Kosovo podle výtek navrhovatelky popřel, je třeba poukázat na to, že podle článku 263 SFEU přezkoumává Soudní dvůr legalitu aktů těchto institucí a jiných subjektů, které mají právní účinky.
- 55 Jak podotkl Tribunál v bodech 24 a 25 napadeného usnesení, v několika ustanoveních společné akce 2008/124, zejména v jejím čl. 11 odst. 2, je zdůrazněno, že politickou kontrolu a strategické řízení Eulex Kosovo nevykonává samostatně tato mise, nýbrž politický a bezpečnostní výbor, který sám vykonává uvedenou kontrolu a uvedené řízení z pověření Rady a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.
- 56 V souvislosti s rozpočtovou a finanční oblastí plyne z čl. 8 odst. 5 společné akce 2008/124, že vedoucí mise „odpovídá za plnění rozpočtu Eulex Kosovo. Vedoucí mise podepíše za tímto účelem smlouvu s Komisí“. Článek 16 odst. 3 této společné akce rovněž stanoví, že „[s] výhradou schválení Komisí může vedoucí mise uzavírat technická ujednání s členskými státy [Unie], zúčastněnými třetími státy a dalšími mezinárodními aktéry nasazenými v Kosovu ohledně poskytování vybavení, služeb a prostor pro Eulex Kosovo“. V článku 16 odst. 4 tato společná akce stanovila, že „vedoucí mise podává Komisi, která nad jeho činností vykonává dohled, úplné zprávy o činnostech vykonávaných v rámci své smlouvy“.
- 57 Z toho vyplývá, že ačkoli vedoucí mise „odpovídá“ podle společné akce 2008/124 za plnění rozpočtu Unie, nic to nemění na tom, že své pravomoci v rozpočtové a finanční oblasti vykonává pod dohledem a v rámci pravomocí Komise. Tyto skutečnosti vedly Tribunál právem k závěru, učiněnému v bodě 36 napadeného usnesení, že v této oblasti má vedoucí mise omezené pravomoci a ve skutečnosti je mu přiznána „z věcného hlediska [...] pouze přísně omezen[á] způsobilost k právním úkonům“, ačkoli navrhovatelka tvrdí opak, a sice že Eulex Kosovo „má jakožto nezávislé středisko, jemuž byly přiznány práva a povinnosti, zcela jistě právní subjektivitu“.

- 58 Z výše uvedených úvah vyplývá, že Tribunál právem rozhodl, že nelze mít za to, že Eulex Kosovo má právní subjektivitu, neboť ve společné akci 2008/124 je tato entita kvalifikována jako „mise“, která v politické a strategické oblasti podléhá pravomoci a kontrole Rady a vysokého představitele, přičemž v rozpočtové a finanční oblasti vykonává vedoucí mise své pravomoci pod dohledem a v rámci pravomocí Komise.
- 59 Tribunál se tudíž nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 26 napadeného usnesení uvedl, že Eulex Kosovo nemá právní subjektivitu a není stanoveno, že může být účastníkem řízení před unijními soudy. Z těchto okolností Tribunál správně dovodil, že Eulex Kosovo byla misí, jejíž trvání bylo omezené a nemohla být „institucí nebo jiným subjektem“ ve smyslu čl. 263 prvního pododstavce SFEU.
- 60 Co se dále týče výtky navrhovatelky týkající se skutečnosti, že Tribunál dospěl k nesprávnému závěru, že Eulex Kosovo přijala sporná opatření v rámci pověření, je třeba tuto výtku zamítnout z následujících důvodů.
- 61 Podle článku 53a finančního nařízení platí, že pokud Komise plní rozpočet centralizovaným řízením, mohou být úkoly plnění rozpočtu prováděny nepřímým podle článků 54 až 57 téhož nařízení. Článek 54 uvedeného nařízení v odst. 2 písm. d) upřesňuje, že pokud Komise plní rozpočet nepřímým centralizovaným řízením podle článku 53a, smí pověřit úkoly veřejné moci, a zejména úkoly plnění rozpočtu, osoby pověřené prováděním zvláštních opatření podle hlavy V Smlouvy o EU.
- 62 V projednávaném případě stanoví čl. 8 odst. 5 a čl. 16 odst. 4 společné akce 2008/124, že vedoucí mise odpovídá za plnění rozpočtu Eulex Kosovo a za tímto účelem podepíše smlouvu s Komisí. Při plnění této smlouvy musí vedoucí mise Eulex Kosovo podávat Komisi, která nad jeho činností vykonává dohled, úplné zprávy o činnostech vykonávaných v rámci smlouvy.
- 63 Z předchozích dvou bodů tohoto rozsudku vyplývá, jak správně podotkl Tribunál v bodech 31 a 32 napadeného usnesení, že Komise prostřednictvím smlouvy, kterou podepsala s vedoucím mise, pověřila v souladu s čl. 54 odst. 2 písm. d) finančního nařízení vedoucího mise pravomocí plnit rozpočet. V rámci tohoto pověření musí vedoucí mise Eulex Kosovo – coby osoba pověřená Komisí – dodržovat rozpočtová pravidla unijního práva, včetně pravidel upravujících zadávání veřejných zakázek stanovených v části první hlavě V finančního nařízení.
- 64 V této souvislosti Tribunál v bodě 33 napadeného usnesení připomněl zásadu, podle které jsou akty přijaté na základě přenesených pravomocí obvykle přičitatelné orgánu, který pravomoci přenesl a kterému přísluší bránit dotčený akt před soudem.
- 65 Přestože navrhovatelka tvrdí opak, je třeba přisvědčit názoru generálního advokáta vyjádřenému v bodech 62 a 63 jeho stanoviska ze dne 4. prosince 2014, že bod 33 napadeného usnesení nelze navzdory tomu, že je v něm odkázáno na rozhodnutí Tribunálu týkající se delegace Unie, tedy entity zřízené na základě článku 221 SFEU k zajištění zastupování Unie, v daném případě delegace Unie v Černé Hoře, vykládat tak, že by v něm Tribunál vyjádřil názor, že je třeba Eulex Kosovo považovat za takovou entitu, nýbrž tak, že jen připomíná právní zásadu použitou Tribunálem v tomto rozhodnutí.
- 66 Z toho vyplývá, že Tribunál právem dospěl v bodech 34 a 35 napadeného usnesení k závěru, že akty přijaté Eulex Kosovo v rámci řízení týkajícího se dotčené zakázky lze přičítat Komisi, takže Eulex Kosovo není pasivně legitimováno.
- 67 V této souvislosti je třeba zdůraznit, že tvrzení společnosti Elitaliana, podle něhož skutečnost, že Eulex Kosovo nemá postavení účastníka řízení, by mohla být v rozporu se zásadami, které Soudní dvůr připomenul v rozsudku *Les Verts v. Parlament* (294/83, EU:C:1986:166) a podle kterých systém Smlouvy umožňuje přímou žalobu směřující proti všem opatřením orgánů, jejichž cílem je vyvolat

právní účinky, je nesprávné. Sporná opatření totiž, jak správně podotkl Tribunál v bodě 34 napadeného usnesení, mohla být předmětem soudního přezkumu, ovšem za podmínky, že by v žalobě směřující zejména ke zrušení těchto opatření byla jako žalovaná označena nikoli Eulex Kosovo, nýbrž Komise coby orgán, který ji pověřil.

- 68 S ohledem na předchozí úvahy je třeba první i druhý důvod kasačního opravného prostředku zamítnout jako neopodstatněné.

K třetímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení spočívajícího v tom, že Tribunál popřel existenci omluvitelného omylu na straně společnosti Elitaliana

Argumentace účastnic řízení

- 69 Třetí důvod kasačního opravného prostředku vznesený společností Elitaliana, který se týká argumentace Tribunálu ohledně omluvitelného omylu, se dělí na dvě části.
- 70 V rámci první části třetího důvodu kasačního opravného prostředku vytýká Elitaliana Tribunálu, že pochybil, když v bodě 42 napadeného usnesení omezil možnost existence takového omylu jen na případy, kdy se účastník řízení dovolává tohoto omylu proto, aby se vyhnul důsledkům spojeným s nedodržením určité procesní lhůty.
- 71 V rámci druhé části třetího důvodu kasačního opravného prostředku namítá Elitaliana rozpor mezi body 41 a 43 odůvodnění napadeného usnesení spočívající v tom, že Tribunál na jedné straně připustil, že v důsledku složité právní situace dotčené zakázky bylo obtížné určit osobu, které bylo možné přičítat sporná opatření, a na straně druhé že ustanovení společné akce 2008/124 jsou dostatečně jasná na to, aby se navrhovatelka nedopustila omylu spočívajícího v považování Eulex Kosovo za „instituci nebo jiný subjekt Unie“ ve smyslu článku 263 SFEU.

Závěry Soudního dvora

- 72 V souvislosti s první částí tohoto důvodu kasačního opravného prostředku je třeba poukázat na to, že podle článku 21 statutu Soudního dvora musí žaloby podané proti aktům unijních orgánů formálně směřovat proti tomu orgánu, jemuž lze napadený akt přičítat.
- 73 Soudní dvůr zaprvé připustil, že označení jako žalované jiné osoby než autora napadeného aktu v žalobě nemá za následek nepřipustnost žaloby, pokud žaloba obsahuje takové informace, na jejichž základě lze jednoznačně určit účastníka řízení, proti němuž žaloba směřuje, jako je označení napadeného aktu a jeho autora (v tomto smyslu viz usnesení Komise v. EIB, 85/86, EU:C:1986:292, bod 6). Směřuje-li žaloba proti jiné osobě, než které lze akt v ní napadený přičítat, nemůže Soudní dvůr ani odporovat projevené vůli žalobce, ani tuto vůli nahrazovat, a nemá jinou možnost, než prohlásit návrh za nepřipustný.
- 74 V projednávaném případě přitom Tribunál v bodě 39 napadeného usnesení podotkl, že žaloba společnosti Elitaliana jednoznačně směřuje proti Eulex Kosovo, která má podle navrhovatelky postavení „instituce nebo jiného subjektu Unie“ ve smyslu čl. 263 prvního pododstavce SFEU, a dále že navrhovatelka v žádném okamžiku nesměřovala žalobu proti jinému účastníkovi, než je Eulex Kosovo. Za těchto podmínek Tribunál právem rozhodl, že judikatura citovaná v předchozím bodě tohoto rozsudku se nepoužije a že mu nepřísluší, aby určil účastníka řízení, proti němuž měla žaloba směřovat.

- 75 Zadruhé je třeba konstatovat, že Tribunál právem uvedl v bodě 42 napadeného usnesení, že judikatura týkající se omluvitelného omylu, které se navrhovatelka dovolává, a sice konkrétně bod 19 rozsudku Schertzer v. Parlament (25/68, EU:C:1977:158), může mít za následek pouze to, že žaloba podaná po uplynutí příslušných procesních lhůt nebude muset být prohlášena za nepřijatelnou, z čehož následně sice implicitně, avšak nevyhnutelně dovodil, že omluvitelného omylu se nelze v daném případě užitečně dovolávat, neboť – jak shledal Tribunál – „[v] projednávané věci je nesporné, že žalobkyně [navrhovatelka] dodržela lhůtu pro podání žaloby“ a navrhovatelka v žádném okamžiku nesměřovala žalobu proti jinému účastníkovi, než je Eulex Kosovo.
- 76 První část tohoto důvodu kasačního opravného prostředku je tedy třeba zamítnout jako neopodstatněnou.
- 77 K druhé části třetího důvodu, který Elitaliana vznesla na podporu svého kasačního opravného prostředku, je třeba uvést, že Tribunál připustil v bodě 41 napadeného usnesení, že je obtížné určit osobu, které lze přičítat dotčená opatření, přičemž v bodě 43 napadeného usnesení dospěl k závěru, že navzdory těmto obtížím se navrhovatelka nemusela dopustit omylu tkvícího v tom, že žalobu směřovala proti Eulex Kosovo.
- 78 Tuto výtku, jejímž účelem je zpochybnit neomluvitelnost omylu, ke kterému došlo, je třeba bez dalšího zamítnout, neboť směřuje proti té části odůvodnění usnesení, která byla uvedena pouze pro úplnost, takže nemůže vést k jeho zrušení (v tomto smyslu viz rozsudek Aéroports de Paris v. Komise, C-82/01 P, EU:C:2002:617, body 41 a 67 a citovaná judikatura). Tribunál totiž dospěl k závěru, který je z důvodů již uvedených výše v bodě 75 tohoto rozsudku správný, že v projednávaném případě se nelze účelně dovolávat omluvitelného omylu.
- 79 Jelikož je nutné druhou část třetího důvodu kasačního opravného prostředku prohlásit za irelevantní, je třeba třetí důvod kasačního opravného prostředku zamítnout jako zčásti neopodstatněný a zčásti irelevantní.
- 80 Vzhledem k tomu, že nelze vyhovět žádnému z důvodů, které Elitaliana vznesla na podporu kasačního opravného prostředku, je třeba tento kasační opravný prostředek zamítnout v celém rozsahu.

K nákladům řízení

- 81 Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora, který se na základě čl. 184 odst. 1 téhož řádu použije na řízení o kasačním opravném prostředku, se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Eulex Kosovo požadovala náhradu nákladů řízení a společnost Elitaliana neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

- 1) Kasační opravný prostředek se zamítá.**
- 2) Společnosti Elitaliana SpA se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Podpisy.